

نقش نظام بانکی در ایجاد یا کنترل تورم با تأکید بر اثر اعتبارات و تسهیلات سیستم بانکی

محمد واعظ^۱

عبداله قنبری^۲

چکیده

در ادبیات اقتصادی، اعتبارات و تسهیلات سیستم بانکی که در اختیار بخش خصوصی قرار گرفته است یکی از عوامل مؤثر افزایش حجم نقدینگی بخش خصوصی قلمداد می‌شود. حجم نقدینگی بخش خصوصی یک متغیر عمده اقتصاد کلان و نیز یکی از ابزارهای اصلی سیاست‌های کنترل تقاضای کل محسوب می‌شود. گرچه تاکنون مطالعات بسیاری در رابطه با ریشه‌های تورم در اقتصاد ایران انجام شده است، لیکن در هیچ‌کدام از آن‌ها توجه چندانی به اثر اعتبارات و تسهیلات سیستم بانکی به بخش خصوصی نشده است. به همین منظور، هدف این مقاله بررسی تورم در اقتصاد ایران با تأکید بر اثر این نوع اعتبارات و تسهیلات سیستم بانکی طی دوره ۱۳۸۵-۱۳۶۰ است. در این راستا، بر مبنای الگوی مکتب پولی، این فرضیه که اعتبارات و تسهیلات اعطایی سیستم بانکی به بخش خصوصی یکی از عوامل مؤثر بر تورم در اقتصاد ایران، طی سال‌های این دوره بوده است، مورد ارزیابی و آزمون قرار گرفته و کوشش شده است سازوکار انتقال اثر اعتبارات و تسهیلات بانکی به بخش خصوصی مشخص و اثر این‌گونه اعتبارات بر تورم و تولید به تفکیک نشان داده شود. از به سبب آنکه متغیرهای اقتصادی دارای رابطه متقابل با یکدیگر هستند، و برای در نظر گرفتن تمام اطلاعات برای پردازش درست‌تر الگو از یک سیستم معادلات هم‌زمان استفاده شده است. نتیجه مورد انتظار این بوده است که افزایش حجم اعتبارات به بخش خصوصی و با توجه به افزایشی بودن کسری بودجه دولت به خصوص بعد از انقلاب اسلامی که از محل استقراض از بانک مرکزی تأمین شده است، از عوامل مهم و مؤثر بر افزایش حجم نقدینگی این بخش و در نتیجه سطح عمومی قیمت‌ها بوده است.

کلمات کلیدی: تورم، نقدینگی، اعتبارات و تسهیلات، معادلات هم‌زمان.

^۱ استادیار دانشکده اقتصاد دانشگاه اصفهان

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد علوم اقتصادی